

VIII

7^e CONGRES

Nieuwe
Communistische Partij
van Nederland

Besluit over partijopbouw

(Samenvatting)

Aangenomen op het 7^e congres van de NCPN

MEI 2022

Inhoud

Inleiding	3
De voornaamste knelpunten in de partijopbouw	3
Historische context en oorsprong van onze zwaktes	4
Stappen in de partijopbouw	6
1. Ideologisch werk.....	7
2. Partijprogramma	10
3. Democratisch centralisme	15
4. Functioneren partijleiding	16
5. Afdelingen.....	16
6. Manifest.....	18

Inleiding

De partijopbouw omvat alle facetten van de opbouw van de communistische partij: de opbouw van afdelingen en hun vermogen om meer en betere activiteiten te ontplooiën, de vorming van goed geschoolde en in de praktische ervaring gestaalde partijleden, maar het omvat ook zaken als de opbouw van het vermogen van de partij om het voortouw te nemen in de arbeidersbeweging, de versterking van het functioneren van de leidinggevende organen van de partij, en de ontwikkeling van de revolutionaire strategie van de partij.

De partijopbouw is noodzakelijk zodat de NCPN, als voorhoede van de revolutionaire arbeidersbeweging in Nederland, beter leiding kan geven aan de strijd van de arbeidersklasse en andere onderdrukte lagen van de bevolking.¹ Dat wil zeggen de strijd voor verbeteringen van het levenspeil en het verwerven van politieke en sociale rechten, maar in het verlengde daarvan ook – bij het aanbreken van revolutionaire omstandigheden – de strijd voor de omverwerping van de burgerlijke macht en de opbouw van het socialisme-communisme.

In alle bovengenoemde aspecten van de partijopbouw hebben we nog een lange weg te gaan. De NCPN is nog zwak en de internationale communistische beweging – waar de NCPN een onlosmakelijk onderdeel van uitmaakt – bevindt zich vooralsnog in een zeer moeilijke periode. De arbeidersbeweging en de communistische beweging zijn nog aan het herstellen van de teruggang die eind vorige eeuw plaatsvond. Een teruggang die zeer ingrijpend was, maar tijdelijk van aard is. Want de tegenstellingen van het kapitalisme creëren constant de mogelijkheid van en de noodzaak voor het socialisme. Aan de ene kant zien mensen de enorme vooruitgang van de technologie, de wetenschap en de productiemogelijkheden. Maar aan de andere kant zien mensen dat ze het met steeds minder moeten doen, dat het steeds moeilijker is om rond te komen, terwijl de rijkdom zich opstapelt in de handen van een kleine minderheid. De bestaanszekerheid van mensen wordt steeds meer bedreigd. Meer en meer mensen uit de arbeidersklasse zoeken een alternatief, proberen manieren te vinden om zich te verzetten tegen de desastreuze gevolgen van het kapitalisme voor de werkende klasse, maar ook specifiek voor het milieu, voor vrouwen en voor minderheden. Door de groeiende tegenstellingen van het kapitalisme vinden meer mensen uit de arbeidersklasse onze partij en onze jongerenbeweging, de CJB. Dit heeft zich de afgelopen tijd al uitgedrukt in de versterking van de partij en CJB met nieuwe leden.

Dit betekent niet alleen dat er materiële voorwaarden rijp zijn voor het zetten van bepaalde belangrijke stappen in de partijopbouw, maar ook dat de materiële omstandigheden *vereisen* dat we stappen zetten in de partijopbouw. Stilstand is achteruitgang. Met het huidige document schetsen we de richtlijnen voor de stappen die we de komende jaren tot aan het volgende partijcongres moeten zetten in de opbouw van de communistische partij van Nederland, de NCPN.

Eerst worden de belangrijkste knelpunten in de partijopbouw benoemd en wordt de historische achtergrond geschetst om inzicht te geven in de oorzaken van onze zwaktes. Vervolgens wordt ingegaan op de stappen die komende jaren moeten worden genomen om de partij ideologisch, politiek en organisatorisch te versterken.

De voornaamste knelpunten in de partijopbouw

1. **Het belangrijkste knelpunt is de zwakke politiek-ideologische eenheid in de partij...**
2. **Gebrek aan democratisch centralisme en werken als collectief...**
3. **Gebrekkig functioneren van de landelijke organen...**
4. **Afdelingen die niet of nauwelijks functioneren...**
5. **Onvoldoende collectieve verantwoordelijkheid voor en aansturing van Manifest...**
6. **Papieren leden...**

---

¹ Met 'andere onderdrukte lagen van de bevolking' bedoelen we delen van de kleinburgerij, zoals kleine zelfstandigen en relatief kleine boeren, die in het imperialisme lijden onder de concurrentie en druk van de grote monopolies.

Historische context en oorsprong van onze zwaktes

Om deze zwaktes te overwinnen, is het van belang dat we als partij goed doorgronden waarom we met deze zwaktes te maken hebben. Het is niet een simpele kwestie van incapabele leden van bestuurlijke organen of onwil. De NCPN is, net als de arbeidersbeweging wereldwijd, nog aan het herstellen van de teruggang die eind vorige eeuw plaatsvond. Veel zusterorganisaties kampen dan ook met soortgelijke problemen. Het is daarom belangrijk om de historische context en de oorsprong van de zwaktes van de NCPN te begrijpen. In het bijzonder nu onze organisatie groeit met nieuwe leden die de complexe geschiedenis van onze partij niet hebben meegemaakt. De studie van onze geschiedenis is dus een belangrijke taak komende periode. Hier wordt enkel beknopt stilgestaan bij bepaalde aspecten uit de partijgeschiedenis die voor de partijopbouw relevant zijn.

De opkomst van een opportunistische stroming in de communistische beweging

De teruggang van de communistische beweging eind vorige eeuw had te maken met de contrarevoluties in de USSR en andere landen die in de 20ste eeuw het socialisme opbouwden. Maar de teruggang was al jaren voor de contrarevoluties ingezet. De diepere oorzaak ligt vooral in verkeerde opvattingen en werkwijzen die in de loop van de naoorlogse periode invloed kregen en zelfs dominant werden in veel communistische partijen en de arbeidersbeweging.

Deze opportunistische stroming wordt vaak het eurocommunisme genoemd. Met het eurocommunisme werd de revolutionaire strategie van communistische partijen geleidelijk vervangen door een reformistische strategie. Het resultaat van het eurocommunisme was dat verschillende communistische partijen bondgenootschappen aangingen met sociaaldemocratische en andere burgerlijke partijen, en deelnamen aan burgerlijke regeringen. Ze hielden op revolutionaire partijen te zijn en werden volledig omgevormd tot sociaaldemocratische partijen, opgeheven of gemarginaliseerd.

De oorzaken van de verschijning van deze reformistische stroming in de internationale communistische beweging in het algemeen en in de CPN in het bijzonder, is een kwestie die we als partij nog nauwer moeten bestuderen. Het heeft o.a. te maken met complexe maatschappelijke en economische ontwikkelingen na de oorlog, de ontwikkeling van de strategie van communistische partijen, evenals ontwikkelingen in de socialistische landen. Specifiek voor de CPN, kunnen we beknopt aangeven dat op het 26^e Congres op 20-22 januari 1978 werd besloten een nieuw partijprogramma te vormen. Daarmee werd het startschot gegeven om de beginselen van de partij ter discussie te stellen. Een ontwerpprogramma op een eurocommunistische lijn was klaar in 1981. Daarin werd het marxisme-leninisme afgedaan als 'star' en 'dogmatisch'. Het democratisch centralisme werd afgewezen en de 'pluraliteit' omarmd.

De strijd tegen het reformisme en revisionisme in de CPN en de oprichting van de NCPN²

Binnen de CPN ontstond in 1982 het Horizontaal Overleg Communisten (HOC), als georganiseerde oppositie tegen de reformistische trend. Het HOC gaf onder andere Manifest uit, eerst als bulletin en later als krant. Op een buitengewoon congres in februari 1984 werd het nieuwe reformistische partijprogramma echter vastgelegd, en daarmee nam de CPN formeel afstand van het marxisme-leninisme en het democratisch centralisme. Dat jaar werd door een deel van het HOC het Verbond van Communisten in Nederland (VCN) opgericht, aanvankelijk als een organisatie binnen de CPN. Na het 29ste partijcongres op 1-3 maart 1985 werd

---

² Revisionisme is het onterecht afdanken of herzien van een strategie of bepaalde principes, standpunten en analyses. Vaak gebeurt dit onder het voorwendsel dat ze verouderd of niet meer relevant zouden zijn, terwijl dit in feite niet blijkt uit realiteit. De tegenpool van het revisionisme is het dogmatisme. Dat is het vasthouden aan strategieën die niet meer van toepassing zijn omdat de materiële omstandigheden zijn veranderd. Zowel het revisionisme als dogmatisme zijn kenmerken van het opportunisme, en ze vaak gaan hand in hand. Als communisten bestrijden we zowel het revisionisme als het dogmatisme. We proberen constant de theorie te toetsen aan, en te verrijken met, de ervaringen uit de praktijk die we op wetenschappelijke wijze bestuderen.

aangekondigd dat het VCN als aparte politieke partij zou worden opgericht. Dat gebeurde op 2-3 november 1985.

Er was echter grote interne verdeeldheid in het VCN. De situatie werd enorm gecompliceerd door de ontwikkelingen in de USSR en de andere socialistische landen. Daar had het revisionisme de overhand gekregen in de regerende communistische partijen, er werden kapitalistische verhoudingen geïntroduceerd, en er vond uiteindelijk met de contrarevoluties een herstel van de dictatuur van het kapitaal plaats. In de hele internationale communistische beweging namen de tegenstellingen en verwarring toe. Nadat de CPN zichzelf had opgeheven op 15 juni 1991 om op te gaan in GroenLinks, werd in november 1992 de NCPN opgericht, als fusie van het VCN en verschillende groepen uit de CPN die het oneens waren met de liquidatie van de partij.

De NCPN werd dus opgericht in een uiterst moeilijke periode. De contrarevoluties hadden zich net voltrokken en de internationale communistische en arbeidersbeweging zat in een zeer diepe crisis. Binnen de NCPN was er grote verdeeldheid, met enorm veel verwarring (veel restanten van het eurocommunisme, maar ook sektarische en andere verkeerde opvattingen en werkwijzen etc.). Daardoor is de NCPN er tot nu toe ook nog niet in geslaagd een volledig partijprogramma te vormen.

In deze moeilijke omstandigheden van de teruggang van de beweging, is het van onschatbare waarde dat wij als NCPN, ondanks onze zwaktes en tekortkomingen, in ons 30-jarige bestaan ervoor gezorgd hebben dat de arbeidersklasse in Nederland haar communistische partij heeft behouden. Dit is van onschatbare waarde, want het betekent dat de theorie van het marxisme-leninisme en de historische praktische ervaring van de strijd van de Nederlandse arbeidersbeweging wordt overgedragen op nieuwe generaties communisten.

De geschiedenis van de NCPN en CPN moeten we collectief nader bestuderen en daar lessen uit trekken. Om stappen te maken in de partijopbouw is belangrijk dat we de kenmerken van het eurocommunisme goed doorgronden, want het eurocommunisme heeft erg veel verwarring gecreëerd die ook vandaag nog invloed heeft.

Enkele aspecten van het eurocommunisme

- Het eurocommunisme stond voor een parlementaire weg naar het socialisme. De communistische partij zou gezamenlijk met andere 'linkse' of 'progressieve' partijen (d.w.z. sociaaldemocratische en andere burgerlijke partijen) een meerderheid in het burgerlijk parlement moeten krijgen, om een regering te vormen binnen de kaders van het kapitalisme. Men veronderstelde dat zo'n regering de burgerlijke staat zou kunnen gebruiken om hervormingen richting het socialisme te ontwikkelen.
- Vanuit deze strategie zochten communistische partijen dus politieke bondgenootschappen met sociaaldemocratische, christendemocratische en andere burgerlijke partijen. De strijd voor de eenheid van de arbeidersklasse en andere onderdrukte lagen van de bevolking tegen het kapitalisme, maakte plaats voor de 'eenheid van links' tegen 'rechts beleid' en voor een 'linkse regering'. De ideologische strijd tegen opportunisten en sociaaldemocratie zwakte af. De marxistische benadering van politieke krachten op basis van een klassenanalyse, maakte plaats voor burgerlijke theorieën en bijbehorende terminologie. Bijvoorbeeld analyses in termen van 'linkse' en 'rechtse' partijen en bewegingen, waarbij politieke krachten worden geanalyseerd als een spectrum, los van de klassenbelangen die hun voorstellen vertegenwoordigen.
- De staat werd gezien als een neutrale macht, die boven de klassen staat en – met druk 'van onderaf' – door de arbeidersklasse gebruikt zou kunnen worden voor de socialistische opbouw. De marxistische opvatting over de staat, als een onderdrukkingsmechanisme van de heersende klasse, werd afgedankt. Hetzelfde geldt voor de noodzaak van de dictatuur van het proletariaat, oftewel dat de arbeidersklasse onder revolutionaire omstandigheden haar eigen machtsorganen ontwikkelt.

- Deze koers leidde geleidelijk ook tot het loslaten van het democratisch centralisme en andere werkwijzen die eigen zijn aan een revolutionaire organisatie.
- Het eurocommunisme ging gepaard met een negatieve houding tegenover de USSR en het reële socialisme.
- Nationale omstandigheden werden uitvergroot en werden gebruikt als voorwendsel voor een reformistische strategie. Het werd onmogelijk geacht om in de internationale communistische beweging eenheid te smeden over strategie.
- Het imperialisme werd niet langer begrepen op leninistische wijze, als het hoogste en laatste stadium van het kapitalisme, als monopoliekapitalisme. In plaats daarvan werd het begrepen als een synoniem voor het agressieve buitenlandsbeleid van de VS.
- Geleidelijk werd de theorie ontwikkeld dat alle sociale lagen en klassen, met uitzondering van buitenlandse monopolies, bondgenoten zijn van de arbeidersklasse, dus inclusief het (binnenlands) monopoliekapitaal. De uitbuiting door de nationale burgerij werd goedgepraat en communistische partijen gingen het buitenlandsbeleid en andere keuzes van de nationale burgerij steunen, met de gedachte dat daarmee de strijd tegen 'het imperialisme' (de VS) zou worden versterkt. Men was steeds minder in staat de tegenstellingen binnen het imperialisme (tussen imperialistische machten) op leninistische wijze te begrijpen.
- Veel eurocommunistische partijen steunden de oprichting van de Europese Economische Gemeenschap (EEG) en later de EU. De EU werd gezien als een neutrale instantie, die boven de klassen staat en kan worden omgevormd tot een unie die werkt in het voordeel van de arbeidersklasse indien 'linkse partijen' maar de meerderheid zouden krijgen.
- Het eurocommunisme ging gepaard met liquidationisme, oftewel de positie dat de revolutionaire partij van de arbeidersklasse niet nodig is. De communistische partij moest zichzelf opheffen ('liquideren') om op te gaan in een 'brede', 'linkse' partij, wat ook met de CPN gebeurde.

In essentie was het eurocommunisme een herleving van de oude sociaaldemocratische opvatting dat het mogelijk is het kapitalisme omver te werpen via hervormingen, zonder revolutionaire omverwerping van het kapitalistische eigendom en de burgerlijke staat.

Hoewel het duidelijk is dat de NCPN het eurocommunisme in het algemeen verwerpt, zijn er nog veel restanten van deze stroming in de arbeidersbeweging. Nog steeds wordt politiek vaak geanalyseerd in termen van een links-rechts spectrum, zijn er illusies over de sociaaldemocratie, is er verwarring over het imperialisme etc. Om stappen te zetten in de partijopbouw en het versterken van de politiek-ideologische eenheid binnen de partij op basis van het marxisme-leninisme, is het van belang dat we deze restanten begrijpen, en door middel van scholing en discussie overwinnen.

Stappen in de partijopbouw

Met al het voorgaande in het achterhoofd, stelt het Congres dat de onderstaande punten, die in de volgende hoofdstukken verder worden uitgewerkt, komende jaren moeten worden opgepakt om stappen te zetten in de partijopbouw.

1. Versterking van het ideologisch werk. Dat wil zeggen scholing in de theorie, studie van en discussie over de ontwikkelingen om standpunten collectief uit te werken, en op die manier politiek-ideologische eenheid smeden.
2. Opstellen van een partijprogramma, om te dienen als een gemeenschappelijke basis voor onze politiek en strategie, oftewel voor de praktijk van elk lid op de werkplek, in de beweging etc.

3. Verbeteren van onze organisatie en werkwijze, waarbij we collectief handelen o.b.v. het democratisch centralisme.
4. Verbetering van het functioneren van de leidinggevende organen van de partij.
5. Activering van inactieve afdelingen en leden, en verbetering van de afstemming tussen afdelingen en leidinggevende organen.
6. Versterking van onze partijkrant, Manifest.

1. Ideologisch werk

Het belang van ideologisch werk

Het ideologisch werk doordringt de activiteit van de gehele NCPN, van elke communist. Zonder revolutionaire theorie is er geen revolutionaire praktijk. Het ideologisch werk omvat:

- Scholing in de theorie van het wetenschappelijk socialisme.
- Studie van actuele ontwikkelingen en het uitwerken van de standpunten en strategie van de partij.
- Ideologische kwesties waarover we naar buiten willen treden (propaganda).

Met het ideologisch werk versterken we de theorie door de praktijk collectief te bestuderen, en versterken we onze praktijk door te handelen op basis van de wetenschappelijke theorie van het communisme. Het Congres stelt een algemene agenda op voor het ideologische werk op de lange termijn. Dat wil zeggen dat de congresstukken een houvast bieden voor de scholingsactiviteiten, maar ook voor de vraagstukken die we als partij moeten bestuderen, evenals voor het werk van de redactie van Manifest en onze propaganda naar buiten.

De agenda voor het ideologisch werk die hieronder is opgesteld, is er onder andere op gericht dat we collectief een goed begrip krijgen van bepaalde basisvraagstukken en basisconcepten van het marxisme-leninisme. Er zijn veel basiskwesties waarover ook binnen de partij nog veel verwarring bestaat, door het gebrek aan scholing enerzijds en de overvloed van verdraaiingen in burgerlijke en opportunistische literatuur anderzijds. Het versterken van het ideologisch werk is ook een belangrijke stap in aanloop naar de vorming van het partijprogramma.

Agenda voor ideologisch werk: kwesties die scholing en studie vragen

a) Kapitalisme

Er moet geschoold worden om collectief een beter begrip te vormen van het kapitalistische systeem en de ontwikkelingswetten daarvan. Studie is nodig in hoe de kapitalistische verhoudingen zich vandaag manifesteren.

Bijzondere aandacht, zowel voor interne scholing als voor onze propaganda naar buiten, verdienen het proces van de uitbuiting en de oorzaak van economische crises. Er zijn veel burgerlijke theorieën die over deze kwesties verwarring scheppen om het kapitalisme goed te praten. Bijvoorbeeld dat kapitalisten rijk zouden worden door hard te werken of doordat ze een goed idee hebben ('gat in de markt'), dat de arbeidersklasse niet meer zou bestaan, dat we zouden leven in een 'postindustriële samenleving', dat de laatste crisis enkel door de corona-uitbraak zou zijn veroorzaakt etc.

Een andere specifieke kwestie is dat het 'neoliberalisme' of 'rechts beleid' vaak wordt aangewezen als oorzaak van de sociale afbraak en privatiseringen in afgelopen decennia. De oorzaak wordt zo ten onrechte gelegd bij een specifieke variant waarin het kapitalisme beheerd kan worden. Deze benadering verdoezelt de daadwerkelijke oorzaak, die ligt in de fundamentele eigenschappen en wetmatigheden van het kapitalistische systeem zelf. Bovendien houdt het illusies in stand over keynesiaans beleid en staatsinterventie als middel om de problemen van het kapitalisme op te lossen. En daarmee ook over de rol van de sociaaldemocratie en de

mogelijkheid van toekomstige politieke bondgenootschappen tussen de NCPN en andere 'linkse partijen', als voorbode voor deelname aan een 'linkse regering' binnen het kapitalisme.

Meer in het algemeen is het van belang te scholen in de marxistische benadering van politieke verhoudingen en ontwikkelingen, op basis van een klassenanalyse. Dit in contrast met burgerlijke benaderingen, zoals politieke analyses in termen van een links-rechts spectrum (een erfenis uit het eurocommunisme) of in termen van complot-denken.

Van belang is verder om de huidige ontwikkelingen die het kapitalisme doormaakt goed te bestuderen. Het gaat daarbij om de ontwikkelingen in de kapitalistische economie en bovenbouw; zowel internationaal als specifiek voor Nederland. Het bestuderen van de huidige internationale en binnenlandse verhoudingen op basis van het dialectisch materialisme en de marxistische politieke economie is ook een voorwaarde voor de vorming van een partijprogramma, want de materiële werkelijkheid is de basis voor onze theorie en strategie. Meer specifiek is studie vereist naar de positie van het Nederlandse kapitaal in het internationale imperialistische systeem, naar de samenstelling van het Nederlandse kapitaal, haar doelstellingen, de tegenstellingen in de belangen van verschillende sectoren van het kapitaal, hoe deze belangen het beleid van de regeringen bepalen, en de gevolgen daarvan voor de arbeidersklasse.

Daarnaast bevat de studie van het kapitalisme ook studie naar ontwikkelingen in de arbeidersklasse en arbeidersbeweging. Daarbij gaat het niet alleen om arbeidsomstandigheden en hoogte van inkomen, maar om allerlei ontwikkelingen die de bestaanszekerheid van werkenden aantast: toenemende werkdruk, afbraak sociale zekerheid, concurrentie, werkgelegenheidspolitiek, robotisering etc... Er zijn (steeds minder) delen van de arbeidersklasse die nog comfortabel kunnen rondkomen, maar er zijn grote lagen van de arbeidersklasse die moeten knokken om rond te komen (meer dan een half miljoen Nederlandse huishoudens leven in armoede).

b) Imperialisme en de huidige internationale verhoudingen

Een belangrijke taak voor de partij is scholing in het imperialisme en studie om een beter begrip te vormen van de internationale verhoudingen vandaag de dag. Centraal moet daarbij staan dat het imperialisme wordt begrepen op leninistische wijze, als monopoliekapitalisme, als een fase in de ontwikkeling van het kapitalisme. Dit is van belang omdat er veel burgerlijke en opportunistische theorieën zijn, die de anti-imperialistische beweging desoriënteren en uitgangspunten zijn voor reformistische theorieën.

Zo wordt het imperialisme vaak begrepen als het agressieve buitenlandbeleid van de VS en enkele landen in Noordwest-Europa. Landen met tegengestelde belangen worden bijgevolg ook vaak ten onrechte als anti-imperialistisch gezien. Dit is een simplistische benadering, die de economische basis (monopoliekapitalisme) en andere belangrijke aspecten van het imperialisme negeert.

Ook zijn er opvattingen over de internationale verhoudingen die verouderd zijn, omdat ze bijvoorbeeld steunen op de veronderstelling dat er een sterk socialistisch blok is of op de veronderstelling dat er een koloniaal stelsel bestaat, terwijl het sterke socialistische blok grotendeels is weggevallen en het koloniale stelsel is afgebroken (ondanks dat er nog restanten van zijn, zoals de Nederlandse koloniën in het Caribisch gebied).

Een goed begrip van het imperialisme is bovendien van belang om het karakter van imperialistische interventies en oorlogen te kunnen doorgronden.

c) Socialisme en communisme

Het is van belang ons begrip van het socialisme en communisme te verbeteren, als een maatschappijformatie gekenmerkt door maatschappelijk eigendom, centrale planning, arbeidersmacht, etc. Socialisme is niets anders dan onrijp communisme, oftewel het communisme in opbouw, waarin nog overblijfselen van het kapitalisme bestaan. Het socialisme is dus geen andere maatschappijformatie dan het communisme. Het is

een systeem dat antwoord biedt op de materiële tegenstellingen en problemen van het kapitalisme, en dus geen 'idealistische droom' maar een materiële noodzaak.

Van belang is het tegengaan van de verdraaiingen van deze begrippen door burgerlijke en opportunistische theorieën, waarbij bijvoorbeeld maatschappelijk eigendom gelijk wordt gesteld aan (kapitalistisch) staatseigendom, of waarbij centrale planning wordt gelijkgesteld aan macro-economische beleidsmaatregelen of economische planning in het algemeen. Sociaaldemocratische of keynesiaanse maatregelen worden zo soms ten onrechte geïnterpreteerd als 'stappen richting de opbouw van het socialisme'...

Door reformistische krachten wordt het socialisme en communisme vaak uit elkaar getrokken. Het socialisme wordt daarbij geschetst als een aparte maatschappijformatie, waarbij de economie is gebaseerd op warenproductie en niet onderhevig is aan de wetmatigheden van de communistische productieverhoudingen. Op die manier wordt het kapitalisme vermomd als socialisme. Dat gebeurt in het kader van reformistische strategieën die zich kenmerken door het eindeloos vooruitschuiven van de opbouw van het socialisme-communisme (soms door de communistische beweging zo uitgedrukt om juist de verbondenheid van deze begrippen te benadrukken).

Om ons begrip van het socialisme te verbeteren, moeten we de geschiedenis van de socialistische opbouw in de 20ste eeuw bestuderen en daaruit lessen trekken, kritisch en wetenschappelijk, zonder te demoniseren of te idealiseren, vanuit het standpunt van de arbeidersklasse. Daarbij is het van belang dat we een ideologisch front vormen tegenover de anticommunistische laster en verdraaiingen vanuit de burgerlijke geschiedschrijving.

d) Strijd tegen het opportunisme en de invloed van de burgerlijke ideologie in de beweging en de partij

Strijd tegen het opportunisme, tegen invloed van de burgerlijke en kleinburgerlijke ideologie in de arbeidersbeweging en in de partij, is een fundamentele taak voor een communistische partij.

Bijzondere aandacht vraagt de strijd tegen de ideologische interventie van de burgerij in de sociale beweging. Er zijn reactionaire theorieën over vrouwen en minderheden die worden geproduceerd. Ook over de toenemende ecologische problemen (waaronder klimaatverandering) worden reactionaire opvattingen verspreid, die bijvoorbeeld deze problemen of de rol van de mens (het kapitalisme) daarin ontkennen. Zulke opvattingen worden vaak verspreid door fascistoïde organisaties, maar niet uitsluitend door hen. We moeten deze theorieën en de klassenbelangen die ze uitdrukken goed doorgronden, bekritisseren en bestrijden.

Binnen de sociale beweging (in het bijzonder emancipatiebewegingen, maar ook in de milieubeweging en vakbeweging), is er grote invloed van bepaalde reactionaire theorieën die geïnspireerd zijn vanuit postmoderne of andere burgerlijke benaderingen en die zich voordoen als 'progressief' (postkolonialisme, postmoderne benaderingen, intersectionaliteit etc.). Deze reactionaire benaderingen werken door in de eisen, organisatievormen en strijdvormen die de bewegingen aannemen. Ze hebben een desoriënterend effect en ze blokkeren de oriëntatie van de beweging op een klassengeoriënteerde lijn en de echte verbinding ervan met de arbeidersbeweging en de strijd voor een andere maatschappij.

De afgelopen jaren is al belangrijk voorwerk verricht om deze kwesties beter te doorgronden en ons tegen burgerlijke opvattingen te bewapenen. Dat moet worden voortgezet. We moeten de historische ontwikkeling en het klassen karakter van deze vraagstukken goed bestuderen, actuele eisen formuleren die uitdrukking geven aan de belangen van (gediscrimineerde groepen binnen) de arbeidersklasse, en de invloed van de burgerlijke ideologie zowel op theoretisch vlak als wat betreft de oriëntatie van de strijd bekritisseren...

e) Strategie en studie geschiedenis revolutionaire arbeidersbeweging

In aanloop naar de vorming van een partijprogramma, moet het ideologisch werk wat betreft het vraagstuk van de strategie worden versterkt. Belangrijke opstap hiervoor is het bestuderen van de geschiedenis van de

internationale en Nederlandse communistische beweging, in het bijzonder van de CPN, HOC, VCN, NCPN en de voorgangers van de huidige CJB.

Belangrijk is om de historische ontwikkeling in de strategie van de internationale en Nederlandse communistische beweging te bestuderen, te begrijpen en daar lessen uit te trekken. Een onderdeel daarvan is het bestuderen van de ontwikkelingen in de beginselprogramma's van de CPN, de Communistische Internationale, de CPSU en andere invloedrijke communistische partijen, maar natuurlijk ook de programma's die onze zusterorganisaties vandaag de dag hebben. Een zeer belangrijk onderdeel van het onderzoek naar de geschiedenis van de strategie, waarvan het bijzonder belangrijk is om die goed te doorgronden, zijn de opportunistische stromingen, zoals eurocommunisme, 'socialisme van de 21ste eeuw' etc.

Ook is er noodzaak aan een enigszins omvattende duiding van de geschiedenis van de vakbeweging (vooral specifiek de Nederlandse vakbeweging). Met name de strijd tussen de twee lijnen – het reformisme en de revolutionaire of klassegeoriënteerde lijn – en de uiting daarvan in de vakbeweging vandaag de dag. Dit is van belang om ons werk in de vakbeweging te kunnen versterken...

2. Partijprogramma

De NCPN stelt zich ten doel een partijprogramma op te stellen en op het volgende partijcongres vast te stellen. Met dit stuk legt het 7^e Congres de fundamenten...

De functie van een partijprogramma

Het programma van de communistische partij is een uiteenzetting van de revolutionaire **strategie** van de partij voor de socialistische revolutie; voor de omverwerping van het kapitalisme en de opbouw van het socialisme. Het partijprogramma gaat dus niet om tactische vraagstukken, die afhankelijk zijn van ontwikkelingen op de korte termijn. Die zaken worden uitgewerkt in besluiten en verklaringen van het PB of Partijconferenties, evenals artikelen van Manifest. Ook bevat het geen lijst van specifieke eisen of beleidsvoorstellen; het dient niet als verkiezingsprogramma.

Het partijprogramma dat in 1999 werd begonnen (waarvan alleen het eerste hoofdstuk formeel is vastgesteld) voldoet niet aan de bovenstaande beschrijving. De principes en ontwikkeling van het marxisme-leninisme worden zeer uitgebreid behandeld, maar niet de strategie. Daardoor heeft het meer een filosofisch en scholend karakter en biedt het onvoldoende leidraad voor het handelen. Dat heeft te maken met de historische context waarin dat partijprogramma werd gevormd, waarin veel beginselen nog ter discussie stonden en het vaststellen van de beginselen grote aandacht vroeg. Vanzelfsprekend zal het partijprogramma ook wel moeten benoemen wat de beginselen van de partij zijn, maar het dient in de eerste plaats als uiteenzetting van de revolutionaire strategie van de partij.

Een partijprogramma heeft een interne en een externe functie. Naar buiten is het belangrijk om ons bekend te maken: dit is de partij die we zijn. Bijvoorbeeld voor mensen die geïnteresseerd zijn in lidmaatschap en voor zusterorganisaties in het buitenland. Nog belangrijker is de interne functie, de eenheid van de partij op een bepaalde politiek-ideologische en strategische basis. Voor de NCPN is niet alleen het resultaat (= het partijprogramma) van belang, maar vooral ook de activiteit om het op te stellen en vast te stellen. Dat is een proces waarin we collectief een reeks vraagstukken beter gaan begrijpen en daarmee de politiek-ideologische eenheid van de partij kunnen versterken.

Wat moet in het partijprogramma staan?

Globaal moet het partijprogramma de volgende zaken bevatten om de strategie van de partij uiteen te zetten:

1. Het doel, de beginselen en het karakter van de NCPN.

2. De huidige internationale en binnenlandse verhoudingen, en de materiële voorwaarden van het socialisme.
3. De taken van de NCPN nu en in de toekomst.

1. Het doel, de beginselen en het karakter van de NCPN

Het partijprogramma moet allereerst het doel, de beginselen en het karakter van de NCPN noemen. Dat wordt beknopt uiteengezet in de inleiding (of inleidende hoofdstukken) van het programma. Het gaat niet om het uitgebreid uiteenzetten van de hele marxistisch-leninistische theorie, maar om het beknopt benoemen van de beginselen waarop onze strategie en ons politieke werk als partij is gebaseerd. De inleiding bevat dus o.a. de volgende zaken, wat we bij het vormen van het partijprogramma natuurlijk verder moeten uitwerken.

- Dat de NCPN de revolutionaire partij van de arbeidersklasse is en daarvan de voorhoede vormt.
- Dat de partij als doel heeft de omverwerping van het kapitalisme via de socialistische revolutie en de opbouw van het socialisme-communisme.
- Dat de NCPN zich baseert op het marxisme-leninisme als “leidraad voor ons handelen”; dat zij zich baseert op het dialectisch materialisme, de marxistische politieke economie en de revolutionaire strategie voor de klassenstrijd.
- De herkomst en beknopte geschiedenis van de NCPN (inclusief CPN, HOC, VCN etc.).
- Dat de partij onderdeel is van de internationale communistische beweging en de waarden van proletarisch internationalisme en internationale solidariteit hoog in het vaandel heeft staan.
- Dat de partij zich inzet voor de versterking van de arbeidersbeweging, de klassengeoriënteerde elementen in de vakbeweging en de strijd voor verbetering van het levenspeil van de arbeidersklasse.
- De partij steunt elke progressieve strijd, oftewel elke strijd die in het belang is van de arbeidersklasse omdat dit hetgeen is dat de samenleving in haar geheel vooruithelpt, zoals strijd tegen imperialistische oorlogen en interventies en voor vrede, strijd rond klimaat/milieu, emancipatie van vrouwen en minderheden uit de arbeidersklasse, antiracisme, antifascisme etc.
- Dat de partij opkomt voor de belangen en rechten van de jeugd van de arbeidersklasse en andere onderdrukte lagen van de bevolking.

2. De huidige internationale en binnenlandse verhoudingen, en de materiële voorwaarden van het socialisme

Na de inleiding waarin het doel, de beginselen en het karakter van de partij worden uiteengezet, moet het algemene karakter van de actuele internationale en binnenlandse verhoudingen worden benoemd. De huidige verhoudingen zijn immers bepalend voor de strategie die de partij moet vormgeven om die te veranderen.

De **kapitalistische productieverhoudingen en het imperialisme** zijn bepalend voor de huidige internationale en binnenlandse verhoudingen. Het kapitalisme wordt gekenmerkt door haar fundamentele tegenstelling, d.w.z. de tegenstelling tussen vermaatschappelijking van de productie en private toe-eigening van de resultaten van de productie. Het imperialisme is de laatste fase van het kapitalisme, waarin de basistegenstelling van het kapitalisme heviger wordt. Belangrijkste kenmerk van het imperialisme is de dominantie van monopolies in de productie, wat in eerste instantie een uitdrukking is van de verdere vermaatschappelijking van de productie en de verheviging van de basistegenstelling van het kapitalisme. Daarnaast wordt het kapitalisme in zijn imperialistische stadium gekenmerkt door het financierskapitaal (d.w.z. dat het industrieel kapitaal en bankkapitaal steeds meer samensmelten), de bijzondere betekenis van kapitaalexport, evenals de vorming van monopolistische verbonden die de wereld onder elkaar verdelen en hervreiden, aangezien de territoriale verdeling van de wereld tussen kapitalistische landen is voltooid.

Het uitwerken van deze verhoudingen gaat gepaard met de uitwerking van **de materiële voorwaarden van het socialisme**. Het is immers de ontwikkeling van het kapitalisme die het socialisme mogelijk en noodzakelijk maakt. De ontwikkeling van de productiekrachten, de technologie en wetenschap, maken dat de materiële voorwaarden voor de opbouw van de socialistische economie, een economie die wetenschappelijk centraal

gepland wordt, vandaag de dag veel rijper en gunstiger zijn, in vergelijking met de periode waarin het socialisme in de 20ste eeuw werd opgebouwd.

Het gaat dus om een schets van de huidige fase waarin de wereld en Nederland verkeren. Meer specifiek:

- Hoe het internationale imperialistische systeem er vandaag de dag uitziet.
- Wat de heersende productieverhoudingen in Nederland zijn.
- Wat de positie van Nederland in het imperialistische systeem is, aan welke imperialistische verbonden de Nederlandse burgerij op dit moment gelieerd is (EU, NAVO), en bijzondere aandacht verdient ook het hedendaagse bezit van koloniën in het Caribisch gebied als overblijfsel van het koloniale stelsel.
- De mogelijkheid en noodzakelijkheid van het socialisme in Nederland.

De huidige omstandigheden kenmerken zich ook sterk door zeer negatieve krachtsverhoudingen voor de arbeidersklasse.³ Die negatieve krachtsverhoudingen zijn het gevolg van de tijdelijke teruggang van de arbeidersbeweging en communistische beweging internationaal als gevolg van de contrarevoluties, maar vooral ook van het overheersen van het opportunisme.

3. De taken van de NCPN nu en in de toekomst

Het derde gedeelte gaat over de taken van de NCPN. Die betreft dus echt de strategie van de partij: wat moeten we doen om de mensen te bevrijden van de kapitalistische uitbuiting en het communisme op te bouwen? Dit betreft o.a. de onderstaande punten die onderling samenhangen.

- Ten eerste de **taken van de partij in de huidige, niet-revolutionaire omstandigheden**. Het partijprogramma moet dus de handvatten bieden voor ons politieke werk op de werkplek en in de vakbeweging, op basis waarvan we enerzijds de vakbeweging kunnen versterken op een klassengeoriënteerde basis, en anderzijds ook de partij kunnen versterken. Het moet ook handvatten bieden voor ons werk in buurten, actiecomités, emancipatiebewegingen en andere massaorganisaties. Het gaat ook om de houding van communisten tegenover de burgerlijke staat, waaronder de functie van raadswork en parlementair werk in het kader van onze strategie, evenals het standpunt rond regeringsdeelname binnen het kapitalisme.
- Ten tweede betreft het **de taken van de partij onder revolutionaire omstandigheden**. Het is natuurlijk niet te voorspellen welke factoren tot zulke omstandigheden zullen leiden en het kan hier dus niet gaan om meer dan bepaalde algemene richtlijnen. Bijvoorbeeld het benoemen wat revolutionaire omstandigheden zijn, de rol van de partij in de revolutie, en taken onder zulke omstandigheden (zoals het winnen van de massa's, frontvorming en het vormen van organen van de arbeidersmacht etc.).
- Ten derde betreft het **de taken van de partij in de eerste periode van de socialistische opbouw**. Daarbij gaat het allereerst om de richtlijnen voor het vormen van de socialistische economie. Welke sectoren moeten en kunnen direct vermaatschappelijkt worden? In welke sectoren moeten daarvoor eerst de voorwaarden worden gecreëerd? Wat zijn de eerste stappen in verschillende sleutelsectoren, zoals de industrie, nutsbedrijven, transport, ov, handel en landbouw? Wat zijn de richtlijnen voor (de

---

³ Met krachtsverhoudingen doelen we in dit geval op de verhouding tussen de kracht van de arbeidersklasse en haar bondgenoten, tegenover de kracht van de kapitalistenklasse. De krachtsverhoudingen verbeteren voor de arbeidersklasse naarmate de arbeidersbeweging versterkt. Die versterking houdt o.a. in dat de arbeidersbeweging massaler wordt, de organisatiegraad toeneemt, de arbeidersbeweging een meer klassengeoriënteerde oriëntatie heeft, en dat het bondgenootschap met andere onderdrukte lagen van de bevolking versterkt wordt (zelfstandigen, arme boeren etc.). Maar ook dat de partij sterker wordt, dat de politiek-ideologische eenheid in de partij verbetert en de banden van de partij met de arbeidersklasse verbeteren. Verbetering van de krachtsverhoudingen kan zich uiten in het verwerven van rechten voor de bevolking. De volledige omslag van de krachtsverhoudingen ten gunste van de arbeidersklasse gebeurt wanneer de arbeidersklasse de macht neemt en de productiemiddelen vermaatschappelijkt. Onderwerping aan negatieve krachtsverhoudingen is vaak een beginpunt van opportunisme. In naam van negatieve krachtsverhoudingen wordt gezegd dat de revolutie onmogelijk, dat andere 'tactiek' nodig is etc. Maar de krachtsverhoudingen, hoe negatief ook, blijven niet stabiel. Want het kapitalisme is zelf niet stabiel, maar een systeem waarvan de interne tegenstellingen verscherpen.

eigendomsverhoudingen in) sectoren als onderwijs, zorg, cultuur, sport en media? Het gaat echter ook om de principes op basis waarvan de socialistische democratie (dictatuur van het proletariaat) wordt georganiseerd. Wat is de rol van de partij in het socialisme? Is er dan nog sprake van klassenstrijd?

Dat zijn allerlei uiterst praktische vraagstukken onder verschillende omstandigheden, maar om die taken goed uiteen te kunnen zetten zijn er een reeks theoretische kwesties die ook beantwoord moeten worden in het partijprogramma. Hieronder benoemen we een aantal daarvan die van groot belang zijn. Ze hangen allemaal met elkaar samen.

Theoretische kwesties omtrent de strategie van de partij

A. De politieke inhoud van de revolutie

Allereerst moet de politieke aard van de revolutie in Nederland worden bepaald. Dit is een kernpunt van de strategie. De inhoud of aard van de revolutie wordt bepaald door de tegenstelling die de revolutie probeert op te lossen.

De socialistische revolutie heeft als doel de omverwerping van de burgerlijke macht en vestiging van de macht van de arbeidersklasse. Het lost de basistegenstelling van het kapitalisme op, d.w.z. de tegenstelling tussen de vermaatschappelijking van de productie en de private toe-eigening van de resultaten ervan. Die tegenstelling wordt met de socialistische revolutie opgelost via de vermaatschappelijking van de productiemiddelen en algemener de opbouw van de socialistische verhoudingen in de economie door de arbeidersmacht.

Dit staat in contrast met andere strategieën, waarbij eerst een 'anti-imperialistische', 'anti-monopolistische', 'democratische', 'patriottische' of andere omwenteling binnen het kapitalisme nodig wordt geacht. Zulke omwentelingen hebben niet als direct doel de verovering van de macht door de arbeidersklasse of de oplossing van de tegenstelling van het kapitalisme. Ze richten zich op het verwerven van nationale bevrijding, democratisering of een andere verbetering binnen de kaders van het kapitalisme. Zulke strategieën zijn in het verleden in de eerste plaats ontwikkeld door partijen in koloniën, in landen waarin de burgerlijke omwentelingen nog niet waren voltooid en nog pre-kapitalistische verhoudingen domineerden (die vaak in stand werden gehouden door de imperialistische koloniale 'moederlanden'). Ze zijn echter ook door communistische partijen in kapitalistische landen aangenomen onder de veronderstelling dat ofwel de materiële voorwaarden voor het socialisme nog niet aanwezig zouden zijn, ofwel de internationale krachtsverhoudingen een parlementaire weg zouden toestaan. Via allerlei fases of stadia zouden zulke omwentelingen zich dan tot het socialisme moeten ontpoppen.

Het vraagstuk van het politieke karakter van de revolutie betreft dus de vraag hoe we het socialisme proberen te bereiken. Dit heeft grote implicaties voor hoe communisten hun dagelijkse politieke werk aanpakken, bijv. in de vakbonden.

Over het algemeen stellen we al jaren dat de NCPN een revolutionaire partij is die het communisme nastreeft, en dat de Nederlandse arbeidersklasse zo'n partij ook nodig heeft. Dat de NCPN een revolutionaire partij is wil in de eerste plaats zeggen dat zij de revolutionaire weg naar het socialisme voorstaat, in contrast met reformistische strategieën. Dit fundamentele uitgangspunt moeten we dus in de loop van het vormen van een partijprogramma verder uitwerken.

Daarbij moeten we in het achterhoofd houden dat er binnen de internationale communistische beweging verschillende opvattingen waren (en nog zijn) over wat bepalend is voor het karakter van de revolutie. Deze opzet van het partijprogramma stelt de productieverhoudingen centraal. Dus dat een land een kapitalistisch land is, in de fase van het imperialisme, wordt daarmee als bepalend gezien voor de inhoud van de revolutie. Immers bepalen de huidige verhoudingen wat de fundamentele maatschappelijke tegenstellingen zijn die de revolutie dient op te lossen. Anderen zien echter de krachtsverhoudingen als bepalend voor de inhoud revolutie, wat vaak betekent dat de socialistische revolutie onmogelijk wordt geacht door de negatieve

krachtsverhoudingen. De krachtsverhoudingen zijn echter veranderlijk. Ze kunnen en zullen door objectieve (d.w.z. niet door de partij gecreëerde) ontwikkelingen vroeg of laat volledig omslaan.

B. Het machtsvraagstuk

De communistische partij heeft als doel dat de arbeidersklasse de macht in handen krijgt, waarbij de communistische partij een belangrijke rol zal spelen in het verloop van de socialistische opbouw. Een zeer belangrijk politiek vraagstuk is echter de vraag of de communistische partij binnen het kapitalisme iets te zoeken heeft in een regering.

Veel communistische partijen waarin het eurocommunisme de overhand kreeg, namen deel aan regeringen binnen de kaders van het kapitalisme of streefden daarnaar. Ze richtten zich op het vormen van een 'linkse', 'progressieve', 'anti-monopolistische' of 'anti-imperialistische' regering, die niet als doel heeft de afschaffing van het kapitalisme en opbouw van het socialisme. Zij richtten zich op breken met 'rechts beleid' en 'afhankelijkheid van andere landen'; en op uitbreiding van democratie, nationale soevereiniteit en sociale verworvenheden. Er werd verondersteld dat deze doelen binnen het kapitalisme realiseerbaar zijn en via allerlei tussenstadia tot het socialisme konden leiden. In andere woorden hadden deze partijen dus de illusie dat een parlementaire weg naar het socialisme mogelijk zou zijn.

Het machtsvraagstuk hangt nauw samen met het vraagstuk van de staat. Deze partijen hadden de illusie dat de arbeidersklasse de burgerlijke staat kan gebruiken om haar eigen macht te vormen, of dat de communistische partij via deelname aan een burgerlijke regering stappen richting de socialistische revolutie kon zetten.

De NCPN verwerpt het reformisme en illusies over de parlementaire weg naar het socialisme. De NCPN sluit regeringsdeelname onder het kapitalisme dus in principe uit. De geschiedenis heeft immers keer op keer aangetoond dat het burgerlijke staatsapparaat en de burgerlijke machtsorganen niet de arbeidersklasse kunnen dienen in de omverwerping van het kapitalisme. De arbeidersklasse vormt in de loop van de klassenstrijd haar eigen strijdorganisaties. Wanneer revolutionaire omstandigheden aanbreken vormt zij haar eigen machtsorganen, die zich bij een succesvolle revolutie vormen tot democratische organen van de socialistische staatsmacht van de arbeidersklasse. Oftewel de dictatuur van het proletariaat, die – zoals Lenin aangaf – “duizendmaal meer democratisch is dan de meest democratische burgerlijke republiek.”

Het machtsvraagstuk, het vraagstuk van de staat en de kwestie van regeringsdeelname binnen het kapitalisme zijn fundamentele strategische kwesties. Het is uitermate belangrijk die goed te bestuderen en daarover een helder standpunt te formuleren in het partijprogramma, zodat de partij steeds in staat is om de juiste analyses te maken en de juiste posities in te nemen. Ook onder complexe omstandigheden, zoals dreiging van oorlog, opkomst van fascisme of wanneer de partij wordt uitgenodigd om deel te nemen aan een 'linkse' coalitieregering etc.

Het vraagstuk van regeringsdeelname wordt weleens verward met deelname aan het burgerlijke parlement en verkiezingen. Dit is een andere kwestie. De NCPN doet naar vermogen mee aan verkiezingen (vooralsnog enkel op gemeentelijk niveau) en ziet de burgerlijke vertegenwoordigingsorganen als een nuttig podium om de belangen en eisen van de arbeiders en andere onderdrukte lagen van de bevolking te bevorderen, druk uit te oefenen voor verbeteringen en het burgerlijke beleid te ontmaskeren. Zetels zijn voor de NCPN echter nooit een doel op zich.

C. Frontvorming en bondgenootschapspolitiek

Een andere belangrijke kwestie is frontvorming en bondgenootschapspolitiek. Voor de NCPN is helder dat de arbeidersklasse de drijfkracht is voor de revolutie. Dat is een belangrijk en fundamenteel uitgangspunt voor de communistische partij. Er zijn echter ook andere lagen van de bevolking, zoals delen van de kleinburgerij, die lijden onder het juk van de grote monopolies. Bovendien ontwikkelen zich binnen de arbeidersklasse verschillende bewegingen die verbonden zijn met de strijd tegen het kapitalisme (zoals emancipatiebewegingen van vrouwen en minderheden uit de arbeidersklasse, maar ook de milieubeweging).

De NCPN heeft afgelopen jaren enige ervaringen opgedaan met het platform bedrijvenwerk en klassenbewustzijn als een vorm van frontvorming rond bedrijven- en vakbondswerk, en met verschillende actiecomités.

Er zijn verschillende kwesties die onderzocht moeten worden om de juiste grondslagen te vinden voor bondgenootschapspolitiek. Wat is de positie van verschillende delen van de kleinburgerij en de boeren in Nederland? Welke klassen en sociale lagen hebben belang bij de strijd tegen het imperialisme en/of het kapitalisme? Op welke punten kunnen bondgenootschappen worden gevormd, wat zijn daarvoor de voorwaarden en waar houden die mogelijkheden op? Dit zijn vragen die vanuit een leninistische bondgenootschapspolitiek gesteld moeten worden. Vragen die zich richten op bondgenootschappen tussen sociale lagen en klassen, binnen de kaders van de massabeweging.

Deze leninistische aanpak staat in contrast met reformistische standpunten, waarbij het doel van frontvorming en bondgenootschapspolitiek niet is om de arbeidersklasse en onderdrukte lagen van de bevolking te verenigen in de strijd tegen het kapitalisme, maar om zogenaamd 'linkse' partijen te verenigen tegen 'rechts', als voorbode voor deelname aan de burgerlijke regering door de communistische partij. Het is al duidelijk dat de NCPN zich niet oriënteert op zulke reformistische bondgenootschapspolitiek. Het 6^e Congres stelde al frontvorming en bondgenootschappen "aan de basis in buurten en bedrijven" als prioriteit. Op dit punt moeten discussies verder worden gevoerd op basis van analyses van tegenstellingen in de werkelijkheid. Om zo onze standpunten uit te kristalliseren en tot algemene uitgangspunten te komen voor het partijprogramma, aangezien dit een belangrijk onderdeel is van de strategie in zowel de huidige omstandigheden als in revolutionaire omstandigheden.

D. Lessen uit het socialisme dat in de 20ste eeuw is opgebouwd

Belangrijk is ook dat bepaalde lessen uit de socialistische opbouw in de 20ste eeuw in het partijprogramma worden opgenomen. Er worden al stappen gemaakt om die geschiedenis collectief te bestuderen in de partij en lessen te trekken uit zowel de positieve als negatieve ervaringen, en in het bijzonder de oorzaken voor de contrarevolutie in de USSR.

...

3. Democratisch centralisme

Het democratisch centralisme is essentieel voor de inhoudelijke en organisatorische slagvaardigheid van de partij. Het is van groot belang voor de partijopbouw en heeft ook betrekking op alle volgende punten (verbeteren van het functioneren van de partijleiding, afdelingen en Manifest).

Wat is democratisch centralisme?

Democratisch centralisme is het organisatieprincipe van een communistische partij en haar jongerenorganisatie. Het voornaamste doel van dit organisatieprincipe is de ideologische, politieke en organisatorische eenheid van de partij te waarborgen. Het draagt eraan bij dat het lokale/individuele samenkomt met het algemene/collectieve. Het zorgt ervoor dat het politieke werk van het individuele lid of orgaan een collectief vraagstuk wordt voor de partij, en andersom dat de partijlijn een leidraad vormt voor de activiteit van het individu. Het draagt eraan bij dat de lokale en individuele opvattingen en praktijk gebaseerd zijn op de algemene ervaringen, en dat de algemene politiek en strategie verrijkt wordt met de lokale en individuele praktijk (dialectiek tussen theorie en praktijk).

Dat wil zeggen dat er intern vrij discussie plaatsvindt, waarbij alle leden serieus worden genomen en hun kennis en inzichten worden gemobiliseerd om bij te dragen aan het collectief vormen van de lijn. Zo komen kwalitatieve en breed gedragen besluiten tot stand. Als een besluit eenmaal is genomen, is iedereen gebonden aan de realisering daarvan. De besluiten worden dus collectief uitgevoerd. Naar buiten toe treden we op als

eenheid. Afwijkende opvattingen of kritiek van individuele leden of organen wordt uitsluitend intern geuit. De kern van het democratisch centralisme is dan ook dat na interne vrijheid van discussie, besluiten collectief worden genomen en uitgevoerd.

De implementatie van de besluiten wordt vervolgens kritisch geëvalueerd door de leden, waarbij zwaktes en fouten in de uitwerking of in het besluit zelf worden gecorrigeerd. Het democratisch centralisme vereist dus de discipline van leden die bewust bijdragen aan het collectief vormen, uitvoeren, bekritisieren en corrigeren van besluiten. Controle, kritiek en zelfkritiek dragen eraan bij dat ervaringen collectief worden gemaakt, dat fouten, zwaktes en sterke punten worden gesignaleerd en verwerkt in de lijn en standpunten. Fracties zijn niet toegestaan.

Praktisch vertaalt het democratisch centralisme zich naar een aantal concrete organisatorische regels, die oorspronkelijk zijn uitgewerkt door Lenin en de bolsjewieken. Deze regels worden door communistische partijen wereldwijd gehanteerd.

- Alle leidinggevende organen zijn verkozen. Elk lid van een orgaan kan op elk moment worden teruggeroepen door het orgaan waardoor het is verkozen.
- Het functioneren en het handelen van alle organen vindt plaats onder centrale leiding van het PB, het hoogste leidinggevende orgaan tussen de Congressen.
- De besluiten van hogere organen worden verplicht geïmplementeerd door de lagere organen en individuele leden. Ook degenen die het oneens zijn met een besluit dragen bij aan de uitvoering van het besluit dat is genomen door de meerderheid of door het hogere orgaan.
- Elk lid voert controle uit over de realisatie van genomen besluiten en geeft kritiek over genomen besluiten en de implementatie daarvan, de activiteit van de partij en het handelen van andere organen of leden.

...

4. Functioneren partijleiding

Om stappen vooruit te zetten in de partijopbouw is het belangrijk dat de partijleiding wordt versterkt. Verkiezing van nieuwe kameraden in het PB na het Congres kan daaraan bijdragen, maar belangrijk is ook dat de werkwijze van PB en DB structureel verbetert. Collectief handelen moet de leidraad vormen, conform het democratisch centralisme. Individuele taken worden ingekaderd in de collectieve agenda en activiteiten. Hieronder noemen we een aantal uitgangspunten.

1. **Werk van de partijleiding moet gericht zijn op uitvoering congresbesluiten...**
2. **Het PB moet ideologisch, politiek en organisatorisch leidinggeven...**
3. **Besluiten in het PB moeten collectief worden genomen...**
4. **Er moet consequent worden gecontroleerd op de uitvoering van besluiten.**

...

5. Afdelingen

Afdelingen vormen een zeer belangrijk deel van de partijorganisatie, waarin alle NCPN-leden georganiseerd moeten zijn. Ze zijn het collectief waar leden de maatschappelijke werkelijkheid waarin ze leven bespreken en vanuit het communistisch gedachtegoed analyseren en beoordelen. Het is een plaats waar theorie en praktijk bijeenkomen.

Het plaatselijk optreden van de afdelingen zal van elkaar verschillen in de mate dat de omstandigheden verschillen. Activiteiten dienen echter altijd te vallen binnen de politieke lijn van de partij. De communistische partij treedt op als één organisatie. De partijafdelingen dienen zoveel mogelijk hun activiteiten te baseren op

de prioriteiten en posities die in de congresbesluiten zijn vastgesteld, en met hun activiteit bij te dragen aan de uitvoering van de besluiten van het Congres en het PB.

Relatie afdelingen – PB

De wisselwerking tussen de afdelingen en het landelijke bestuur is gebaseerd op het democratisch centralisme. Het PB geeft op basis van de Congresbesluiten leiding aan de gehele organisatie en stuurt de partijafdelingen aan. In de afdeling wordt de politieke beoordeling van de werkelijkheid door de partijleiding gedeeld met de afdeling en de uitvoering van de besluiten van de partijleiding opgepakt door de leden en toegepast op de concrete situatie en mogelijkheden van de afdeling. Plaatselijke acties of activiteiten zijn uitwerkingen van partijbesluiten en worden door het PB gesteund, zowel ideologisch als praktisch. Welke concrete vorm die steun aanneemt hangt af van de mogelijkheden en capaciteiten van het PB. Afdelingen moeten goed op de hoogte worden gesteld van de besluiten die genomen worden, de doelen en prioriteiten die worden gesteld, zodat de algemene lijn ook een leidraad vormt voor het handelen van de afdelingen en individuele leden.

De afdelingen moeten betrokken zijn bij de discussies die collectief worden gevoerd, om bij te kunnen dragen aan de versterking van onze standpunten. De concrete praktijk van uitvoering van besluiten vormt de voedingsbodem voor terugkoppeling naar de partijleiding ter versterking en verbetering van besluiten.

Uit het bovenstaande volgt dat goed contact is tussen afdelingsbestuur en PB van groot belang is, zodat afdelingen weten wat er landelijk speelt, en het PB weet wat er speelt in de afdelingen.

...

Actieve afdelingen

Afdelingen die niet actief zijn moeten worden geactiveerd, iets wat al in de aanloop naar het Congres is opgepakt. Dit is een moeilijke taak want er is een gebrek aan middenkader en PB-leden zijn vaak al overbelast met taken. Toch is dit een hoge prioriteit. De activering van afdelingen is namelijk noodzakelijk voor het functioneren van de partij op basis van het democratisch centralisme, waarbij alle partijleden worden betrokken bij de vorming van standpunten en de uitvoering van besluiten. De activering van afdelingen is ook noodzakelijk zodat de partij meer zichtbaar wordt door acties en bijeenkomsten te organiseren, door leden te begeleiden om actief te worden in de beweging etc.

...

De partijafdeling houdt vergaderingen, waar alle partijleden uit een regio bij aansluiten. Consequent deelnemen aan de afdelingsvergaderingen is een recht maar ook een plicht van elk lid. Het is ook een minimale vereiste voor lidmaatschap. Afdelingsvergaderingen moeten statutair minstens vier keer per jaar plaatsvinden (dus één keer in de drie maanden), maar het is wenselijk dat afdelingen ernaar streven vaker bijeen te komen.

Het afdelingsbestuur probeert een politieke inleiding voor te bereiden voor de afdelingsvergaderingen, om richting te geven aan het bespreken van de politieke werkelijkheid, onder andere door besluiten van het Congres of PB daarover toe te lichten. De activiteit van leden (op de werkvloer of in massaorganisaties) wordt op de afdelingsvergaderingen besproken. Daarnaast kan de partijafdeling kijken hoe zij kan bijdragen aan de activiteiten die de respectievelijke CJB-afdeling ontplooit.

...

Verhouding NCPN-afdeling – CJB-afdeling

Zowel voor partijafdelingen die nog geactiveerd moeten worden als de partijafdelingen die reeds actief zijn is het goed als de secretaris van de lokale CJB-afdeling contact heeft met de secretaris van de lokale NCPN-afdeling. Zo kunnen jongerenorganisatie en partij op lokaal gebied elkaar ondersteunen en kan op den duur

de doorstroom van jongerenorganisatie naar partij organisch plaatsvinden. Lokale activiteiten kunnen zo ook breder opgezet worden en de zichtbaarheid van NCPN en CJB wordt zo vergroot. Bovendien worden er ervaringen opgedaan en uitgewisseld die beide organisaties versterken.

...

Kadervorming

Het is van essentieel belang dat het partij kader wordt uitgebreid om te kunnen groeien. Een belangrijke voorwaarde voor kadervorming is natuurlijk scholing in de theorie en begeleiding bij optreden in de praktijk. Oudere 'doorgewinterde' kameraden worden hiervoor ingezet. Het deelnemen aan commissies binnen de partij is ook een belangrijke manier om leden op te leiden tot kaderleden. Ook dit moet gestimuleerd worden. Tegelijkertijd moet er wel voor gewaakt worden dat mensen posities innemen wanneer ze er klaar voor zijn, ook om het communistische karakter van de partij te beschermen.

6. Manifest

In de stappen die we nemen voor de partijopbouw heeft Manifest een belangrijke functie, aangezien het dient als belangrijkste middel voor de communicatie en popularisering van de partijstandpunten naar leden en sympathisanten van de NCPN en CJB. Hier worden de functie van Manifest benoemd, evenals de stappen die gezet moeten worden om Manifest inhoudelijk en organisatorisch te versterken.

Functies van Manifest en andere partijmedia

Manifest, en daaraan gerelateerd de partijwebsite en sociale media, en intern ook het partijbulletin, hebben belangrijke functies.

- Manifest heeft een belangrijke ideologische functie. Het biedt een communistische visie op de ontwikkelingen. Het geeft lezers ook inzicht in de revolutionaire theorie, in de dialectisch-materialistische wijze van analyseren, de marxistische politieke economie, de klassenstrijd. Het stelt lezers op de hoogte van de ontwikkelingen en standpunten van de internationale communistische beweging.
- Manifest heeft een agiterende en organiserende functie, motiveert mensen om betrokken te raken bij de strijd, om zich aan te sluiten bij acties en evenementen van de NCPN en CJB of massaorganisaties waarin we werken.
- Manifest is ons gezicht naar buiten toe. Het brengt sympathisanten op de hoogte van de standpunten en visie van de NCPN.
- Naar binnen toe zorgt Manifest ervoor dat alle leden op de hoogte zijn van de standpunten die door het PB worden uitgewerkt en de activiteit van de partij als geheel. Het werkt bevorderend voor de politiek-ideologische en organisatorische eenheid.

De mate waarin Manifest erin slaagt deze functie te vervullen is natuurlijk afhankelijk van de materiële voorwaarden. Voldoende geschoolde kameraden voor de redactie, die ook voldoende tijd voor hun redactietaken hebben, is vaak het belangrijkste knelpunt. Evenals natuurlijk het politieke niveau van de redactie en de partij in het algemeen.

Versterking van Manifest en andere partijmedia

... Het is van het groot belang dat Manifest blijft verschijnen als papieren krant. De papieren krant is een onmisbaar wapen in de strijd. Niet alleen om zelf te lezen, maar ook om te gebruiken bij acties en evenementen...

1. ... De redactie moet structureel vergaderen, collectief de inhoud bepalen en opstellen, onder leiding van de hoofdredacteur (een lid van het PB). Van belang is dat meer kameraden betrokken raken bij het schrijven en vertalen van teksten, taalcorrectie en opmaak...
2. ... inhoudelijke versterking van Manifest...
3. Belangrijk voor het behouden van de kwaliteit van Manifest is dat er aandacht is voor taalcorrectie. Dit in de eerste plaats zodat de krant niet 'slordig' overkomt. Maar er is ook een politieke reden dat we dat als communisten belangrijk vinden: taal is namelijk het belangrijkste instrument van het denken. Ook jonge kameraden zullen bij de taalcorrectie betrokken moeten worden.
4. Betere koppeling van Manifest op papier met de websites en sociale media. Digitale communicatiemiddelen moeten intensiever gebruikt worden voor informeren en agiteren over actuele ontwikkelingen...

...

6. Er wordt gekeken naar de vorm en opmaak van Manifest...

Alle bovengenoemde punten hebben als doel de continuïteit van de krant te waarborgen en de kwaliteit (politiek-inhoudelijk, opmaak, taalkundig) te verbeteren. De continuïteit en kwaliteit van de krant staan met elkaar in verband. Voor continuïteit heb je genoeg mensen nodig die plannen kunnen uitvoeren en dat maakt kwaliteit leveren extra moeilijk, waardoor de neiging bestaat om daar dan maar op te 'bezuinigen'. Maar continuïteit en kwaliteit zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden en zijn de basis voor het voortbestaan van een inspirerende communistische krant. Een communistische krant moet op alle punten waar mogelijk voorbeeldig zijn. Alleen op die manier gaan we niet accepteren dat het ook een tandje minder kan omdat het allemaal zo moeilijk te realiseren is. Zo'n aanpak vraagt om uithoudings- en doorzettingsvermogen. Alleen op die manier trek je ook kwaliteiten van buiten aan. Mensen die mee willen doen aan zulke uitdagingen. Niet slordig overkomen is negatief. Inspirerend en aantrekkelijk zijn positieve kwalificaties, die de juiste mensen aantrekken en die vaardigheden in de partij versterken.

...

Bovendien groeien we niet alleen, maar ontwikkelen kameraden ook steeds meer activiteit in de maatschappelijke beweging (arbeidersbeweging, maar ook antiracisme etc.), waar we stapje voor stapje ook posities beginnen te verwerven. Naarmate we meer doen in de praktijk, moeten we ook de lat voor het ideologisch werk steeds hoger leggen. We zullen, met andere woorden, voor elk vraagstuk waar we praktisch mee bezig zijn, diepgaandere dialectisch-materialistische studies moeten ontwikkelen en burgerlijke opvattingen moeten kunnen weerleggen. Zo zal ook Manifest de lat steeds hoger moeten leggen in de inhoud.

...

